

TELEGRAFUL ROMAN.

Pag. | 132

Telegraful este de două ori pe săptămână: Mercuria și Sâmbăta.
— Prenumeratiunea se face în Sibiu la espeditura foiei; pe afară la C. R. poște, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate către espeditura.

N^{ro} 43. ANULŪ I.

Sibiiu 3. Iuniu 1853.

Pretul pnenumeratiunei pentru Sibiu este pe anu 7. fl. m. c.; ear pe o jumătate de anu 3. fl. 30. cr. — Pentru celelalte parti ale Transilvanii și pentru provinciile din Monarhia pe unu anu 8. fl. ear pe o jumătate de anu 4. fl. — Inseratele se plătescu cu 4. cr. șirul cu slove mici.

Depeșe telegrafice.

Constantinopole 31 Maiu c. n. D. Ozeof a plecatu în 26. Pregatirile de bataia se continue. Unu memorandum s'a datu din partea Portii ambasadoriloru straini. Comerciulu stagnesă. Inimile santu din afara liniștite.

Francfortu 6 Iuniu. „Ziurnalele de Francfortu“ a adusu unu articolu incepatoriu spre dovada, cumca pentru Rusia in cauza orientale nu zace casu de resbelu.

Bernu 4 Iuniu. Consiliulu de confederatiune deciară judecatoria marțiale din Fraiburgu de anticonstituționaria, și sentințele ei de nelegiuite. Condemnații santu a se îndrepta la judecatoriile ordinare, decă nu aru urma amnectia pentru ei. Și împrumutările silite se deciară de anticonstituționarie.

Viena 8 Iuniu. Împărătesa Maria Ana a trecutū prin Grațu către Laibahū.

— Regele Bavariei a sositū în Veneția.

Dupa o depeșă privată dela Semlinu vaporele „Seceni,“ care a ajunsu în 7 Iuniu dimineta la 4 ore din Galați, spune că până atunci nu ajunsese corabia Loidulu din Constantinopole în Galați.

Casela 6 Iuniu. Electorele a ridicatu pe soția sea contesa Șaumburgu, copii și succesori ei în statu principescu, și ia datu titlu Principesă de Hanaū.

Ancona 2 Iuniu. Escadra spaniola nu merge la Triestu și Veneția, ci la Malta.

Tefalonia 1 Iuniu. Bola vițelorū (de struguri) domnește în o estindere mare în tota insula.

Romănulū și poesia lui.

(Înceiere.)

Dupa a noastră părere cauza acestii remăneri îndărăptu pe câmpulu poesiei române se mărginește mumai pe lângă aceea împregiurare, că la noi până în minutulu de față nu s'a îngritu nime de unu studiu regulatu alu gramaticii române în de obște, iar de osebi studiulu poesiei a fostu greșitu cu totul. Tinerulu de peste carpați abia a învățatu a citi și a scrie românește, și cârticica cea dinteia ce'i cade în mână, santu poesiele unui Eliade, Boliacū, Alesandrescu, Roseti, Bolintinianu ș. a. Totu așia merge treaba și în Moldavia, unde elu se deprinde încă de micu cu poesiele unui Asaci, Negruțți, Alesandri, Sionu, Donici, Negri ș. a.

Adaogă, că tinerimea din ambele acele principate române se face cunoscută încă din scólele elemenrarî cu limba franceză și italiană, care acolo jôcă aceeași rolă, care la noi germana și magiara. Ce'î trebuie dar acolo tinerului alta, de cătū să înceapă a citi câte pe unulū seū altulū din poeții cei mai populari ai acelorū doue limbe, și vezându atăta afinătate între acele și limba noastră, decă are numai unū dramū de talentū poeticū, să înceapă de locū a traduce, și în momente fericite se va pomeni, că traduce versuri întregi din cuvântū în cuvântū; ca să tacū despre metrele acelorū limbe, care tôte se potū întrebui, și s'aū întrebuitū și până acum în limba noastră cu celū mai bunū succesu. Astfeliū propășindū tinerulū moldavo-romănū, nu e mirare decă elū la înteaia încercare de a produce ceva dela sine în stilulū legatū, reesă cu bravură, și seceră aplausulū publiculū cetitoriū. În timpulū acesta tinerulū nostru ardeleanū aū bănățenū, căruia până în minutulū de față nu'î stă de îndemănă altă cărticică cu versuri în limba română, de cătū pôte „patimele Domnului,” se le a scrisū renumitulū bărbatū advocatulū Aarone, seū „Leonardū din Longobarda,” „Argirū,” „Piramū și Tisbe,” ș. ce. l., care astăzi încă deveniră fôrte rare, este silitū a se apuca de poeții latinī, aū germanī, dintre cariī pe Virgiliu și Ovidiu încă totū îi mai înțelege, iar cândū vine la Orașiu, i se suie părulū măciucă. Darū să punemū, că'î înțelege pe deplinū; ve întrebū, cu ce s'a alesū din aceea citire, de cătū pôte cu admirațiunea de ideele cele înalte, peste care dă în acei poeți clasicī; căci de se va încerca a'î traduce în limba sea cu acelașū metru, se face de răsū; de va începe a face și elū ode în limba latină, cu acele nu'și mai căștigă pâne ? — Decă metrele latine, împrumutate dela greci, s'arū fi potrivitū cu limbele romanice, între care loculū alū doile îlū ține a noastră, ôre potutū arū fi italieniī, franțozii, portugaliī, și spaniolii atătū de nătărăi și idioți, în cătū să nu le bage în sémă, să nu le adopteză pentru limbele lorū? Căci despre unū Dante, Petrarca, Tasso, ș. a. nu ne este ertatū nici măcarū a presupune, cu atătū mai puținū a zice, că nu aū cunoscutū cu deplinătate limba latină, și cu tôte aceste ei nu se legară ca orbulū de gardū de metrii latinī, ci remaseră cu toți pe lângă cădințe seū rime, cu ritmulū poeticū. Pentru ce darū noi singuri să ne facemū de bajocură cu esametrii, pentametrii și versuri zafice, și încă aceste din urmă nu după metrulū celū adeveratū alū odei zafice, ci după o ariă trită, pe care ne învăța piaristiī a cănta, cândū eramū gimnasisti, plăcuta odă zafică: „Integer vitae?”

Până cândū dară tinerimea română va învăța a se precugeta în altă limbă străină; până cândū gramatica limbei sele va fi întrodusă în scóle ca studiu regulatū, în cătū tinerulū să se deprindă după regulele ei a face construcțiuni, a căuta sinonime, a face variațiuni în o temă, a cunoște figurele retorice și poetice; până cândū retorica și poesia ce i se propunū în scólă, nu vorū fi adaptate după natura limbei noastre și după analogia limbelorū romanice, ce sântū sorori dulci cu a noastră; până cândū bărbații nostri literați nu vorū veni la cunoștință, că limba noastră nu e limbă grécă, nici latină, care măimuți pe cea dinteiu, ca să o poți strivi cu ezametrii, pentametrii, ode zafice ș. a. ca să zici de voie aū nevoie, că în cuvântulū: „Pater,” prima silabă dela natură este scurtă, și în cuvântulū: „Mater,” aceeași silabă dela natură lungă, lucrulū celū mai absurdū din lume: poesia noastră literariă va remănea în scutece, și cei ce se temū de poeți, potū dormi cu urecea liniștită, că mai curândū se va mulți numărulū ipocriților, care îngitū cămila și strecură țânțariulū, în sinulū patriei noastre, de cătū alū poeților, după care arū poté ei

îmbla și astăzi cu fălinariul aprins zioa pe la amezi, ca Diogene, până când să afle unul de dómne ajută.

Limba noastră este limba cădinței séu a rimei, când e vorba de poesiă; deci după acesta și după ritmul poetic are să'și bată capul tinerul diletante, care se simte ciămatu dela natură a se încerca în poesiă. În anii trecuți se debătuca în Gazeta Transilvaniei mai pe larg ce este cădința, ce este ritmul, ș. ce. l. Aceste când le ară fi citit, séu le ară citi tinerii noștri de astăzi, cari sânt aplecați spre a versifica, n'ară comite atâte greșeli în rime; ci ară ști, că dela vocalea accentuată până la capet, trebue să fiă totu aceleși litere la o cădință perfectă, pentru esemlu: mórte-sórte, pãne-mãne; dreptate-resbate m. a. ș. a. S'ară cere un tractat deosebit, când ară voi cineva a se slobozi în regulele versificațiunei române, care apoi nici că ară avé loc în colónele unui ziurnale ca acestu. Deci totu ce se mai póte recomanda tinerimei diletante pe lângă cele zise este, ca să citiască cu tótă luarea aminte poesiele ce se scriseră până acum în limba noastră aici și în principatele de peste Carpați, mai încotro să se siliască a se face cunoscuți măcaru cu una din limbele romanice vie. Pe lângă acesta să nu uite nici odată aceea, ce a zisú poetul latinu că „nonum prematur in annum“ Colónele acestui ziurnale staú pururea descise pentru încercările tinerilor noștri în artea poesiei, cu aceea observațiune, că cele ce nu respund pe deplin la regerințele rimei, deocamdată se vorú îndrepta ca și mai nainte, fără a se supune la o critică în publicu. Iar pentru mai marea lorú îmbărbătare nu vomú lipsi din cându în cându a da și câte una din poesiele celorú mai bunú poeți din Moldavo-românia, care ne staú de în demână.

În urmă ce se atinge de culegerea poesielorú poporalí, a baladeloeú séu cãntecelorú bătrãnești, de care se află fórte multe în sinulú poporului nostru, fiindcă, tóte provocațiunile făcute până acum către înțeligință remaseră fără de rezultatulú doritú, de astădată pe întórcemú cu provocațiunea către tinerimea scolastică mai naintată în vârstă, care și fără de aceea simte mai mare aplecare atátu spre citirea, câtú și ciarú spre compunerea versurilor, ca aceea, folosinduse de timpulú ce'lú petrece pe acasă cu ocasiunea ferielorú scolastice, să nu'și pregete a culege acemene poesié și cu venirea sea pe la gimnasia aú academiă, să le împărtășască cu redacțiunea acestui ziurnale, care pe de o parte va pune la cale, ca acele versuri să se îndrepte, unde vorú avea trebuință, prin unú bărbatú cunoscătoríu de acéstă arte, și apoi îndreptate să se dee la tipariú, iară pe de alta nu va lipsi a premia pe trãmițătorí după cuviință, séu cu bani, séu cu esemplare tipãrite. Terminulú din urmă pentru culegerea și trãmiterea acestorú versuri se defige până la sfârșitulú lui Decembre 1853 după cãlindariulú veciú.

Monarhia Austiacă Transilvania.

S i b i i ú 30 Maiú. Știrea despre préfnalta resoluțiune în privința întóducerei condiceí civilí austriace în Ardealú dela 1, Septembre a. c nu lipsește a produce pretutindenea cea mai viiă bucuriă. Dar mai vãrtosú Romãnií noștri aú mai mare causă de a saluta cu bucuriă acestú evinemãntú, de óre ce acum se smulgú din rãdãcină și se desfiițeză legile antinarțialí, care ne aú

fostu nóa atátu de prejudiþioase, cãci acelea aũ fostu aduse numai în favórea unei minoritãþi a inpoporãþiunii þerei, érá nu spre fericirea obþtéscã.

Prin întroducerea condiceþi acesteþi, cuvãntulu celú sacratú alú Maiestãþii Sele despre asemenea îndreptãþire a tuturorú supuþilorú ceþi înaintea legiþi, se realizéazã þi se prefãce în carne, þi romãnulú de aci încolo va fi în acéstã þérã întrú tóte asemenea cu celelalte popóre colãcuitórie. Acéstã întroducere a condiceþi civileþi austriace a dorit'ó romãnulú îndatã ce a începutú a se întroduce ordinea cea nóa în acéstã þérã, þi n'a lipsitú dorulú acesta alú seú a'lú descoperi înalteþi Stãþãniri. Aci ne mãrginimú a aduce nainte cuvintele, ce le a îndreptatú în punctulú acesta cãtre Înaltulú Ministeriu Escelenþia Sea D. Episcopú Barone de Þaguna într'unú memorialú voluminosú aþternutú Înaltulu Regimine cub 22 Iuliú 1850: „Însã pentru ca emolumintele, care vorú resãri din despãrþirea justiþiei de administraþiunea politicã, sã se pótã revãrsa peste împoporãþiunea Transilvanieiþi într'ó mãsura cu atátú mãi bogatã, este de neapãratã trebuinþã, ca condica austriacã civile þi penale sã se întroducã þi în acéstã þérã de corónã, pentru cã numai aþia se va poté împiedeca, ca sã nu se mãi rãpeþéscã volniciele, care aũ izvorátú din legislaþiunea de mãi nainte. Sãntú încã þi alte cause, care aũ deþteãtatú în Romãni oftarea dupã întroducerea condiceþi austriace în Ardealú. Eþi voiescú prin acéstã sã deviié într'ó legãturã mãi strãnsã cu întréga împérãþiã; eþi vreaú, ca prin întroducerea unei þi aceleiaþi justiþiþi în tótã Monarhia sã se întãriascã poterea stãþãnirii centraleþi, ca þéra de corónã Ardealuluþi, care pãnã aci era legatã de întregulú statú numai prin niþte legãturi slabe, sã se stringã de acesta aþia de puternicu, cãtú legãtura acéstã nici cãndú sã nu se mãi pótã slãbi.“ Patentulú va urma în numerulú viitoriuþi.

C a þ a 24 Maiú. Astã nópte dupã 12 óre a fostú satulú acesta cercetatú de o nenorocire fórté mare. În casa unui colocuitoriuþi sasú se ivi focú, care ajutatú fiindú de vãntú prefãcu 6 case sãseþti în cenuþã, iarã apoi trecãndú în partea satuluþi locuitã de romãni într'unú timpú de o órã mistui 106 case þi þure romãneþti, lãsãndú dupã sine o nespusã calamitate.

Însemnatele daune, ce s'aũ escatú prin focuri þi întemplãri elementarie în Ardélú în anulú 1852 se vedú din urmãtoriuþulú conspectú: În anulú trecutú s'aũ întemplatú 350 focuriþi, din care pe districtuluþi Sibiiuluþi cadú 57, pe alú Bãlgraduluþi 52, pe alú Clujuluþi 94, pe alú Odorheiuluþi 88, pe alú Retéguluþi 40.

La acéstã daunã cãþiunatã prin focú se însoþéþte þi aceea, ce s'a făcutú prin vãrsarea apelorú, prin grindinã, viforú þi alte întemplãri elementarie. Aceste întemplãri elementarie aũ cerutú 24 ómeniþi jertfã, þi aũ causatú o daunã în valóre de 486,334 fl. m. c. Districtuluþi Sibiiuluþi cu alú Fãgãraþiuluþi a perdutú 7 ómeniþi, þi aũ avutú o daunã de 188,840 f., alú Belgraduluþi 6 ómeniþi, þi 26,791 f., alú Clujuluþi 3 ómeniþi, þi 89,052 f., alú Odorheiuluþi cu 4 ómeniþi, þi 151,086 f., alú Retéguluþi cu 4 ómeniþi, þi 30,564 f. Dela începutuluþlú anulú 1853 sãntú cunoscute 58 focuriþi, din care mãi multú de ziometate cadú pe districtuluþlú Sibiiuluþi.

Bãnatú. Gazeta Timiþórei ne aduce despre târguluþlú trecutú de acolo urmãtórea relaþiune.

Stagnarea deobþte a trebilorú a lucratú þi în târguluþlú trecutú nefavorabile atátú prin apãsarea preþiurilorú, cãtú þi prin lipsa cumpãrãtorilorú. Nici într'unú articuluþlú nu s'a făcutú vre'ó vindere însemnatã, nici nu a fostú o massã de vreo marfã la târgú.

Cele mãi de cãþeteniã rezultate le notãmú precumú urmézã:

Pei de ôie în mulțime ca la 10,100 de bucăți, care se vândură grabnică cu $8\frac{1}{2}$ — 9 f. v. v. și s'a mai cerut.

Peile de mielă cu 80 f. v. v. suta de bucăți.

Pieile de vite mari, și de cai nu s'a căutat.

Slănină s'a vindut destul de multă cu 58—60 f. v. v. de maja.

Seul s'a căutat și s'a vindut cu 48—50 f. v. v. de majă.

Lână a fost puțină, din cea țigaiă s'a vindut maja cu 110—115 f. iară cea flocosă cu 95—100 f. v. v.

Mierea s'a vindut cu 45 f. v. v. de majă.

Din spirtă a fost provisiune mare, însă nu a aflat cumpărătorii, s'a cerut de grad 1 f. și 5 cr. v.v.

Gogșele din anul trecut s'ordea din tăie s'a vindut cu $8\frac{1}{2}$ —9 f. m. c. de majă (120 funți.)

Manufăpturile nu s'a căutat nimica, din aceste s'a vindut mai bine marfa de feră.

Tărgul vitelor s'a arătat ceva mai bine. Sa'ă vindut 1370 de cai cu 100 f. m. c. părecia în preț de mizloc, boi 300 în preț de 130 f. de părece; vaci 667 cu 50 f. m. c. una.

Maiestatea Sea ce. r. apostolică s'a îndurată prégrațiosă cu préinalta rezoluțiune din 4 Iuniu c. n. a. t. a denumi pe consiliariul curții judecătorești de casațiune D. Dre. Ignațiu Simonovic de președinte la suprema judecătoria pentru Voivodina și Bănat.

Austria. V i e n a 9 Iuniu. Eră după ameză la $\frac{3}{4}$ ore s'a escat în birtul din drumul dela Șeonbrun foc. Maiestatea Sea ce. r. apostolică s'a arătat deloc după izbucnirea focului acolo, și a însuflețit cu Préinalta Sea prezența poterile locuitorilor de prin pregiur, ce a alergat spre stângerea focului, până la cele mai mari ostenele. Cu ajutorul unui despărțemânt de Infanteria, și al batalionului al 7 le de vânători precum și al căpitaniei și poliției din Hițingă a succesă a ținea focul dela tractul din curtea din derăpt, unde se afla o provisiune mai mare de spirtă, și a'lă restrănge la locul originei lui, dreptă aceea paguba nu a fost mare. — Maiestatea Sea a esprimată a Sea Préinaltă plăcere asupra activității, ce a desvoltat mai sus arătatele persone la stângerea focului, și numai după ce s'a stincă focul de totă a plecat de acolo între cele mai vie strigări de vivate din partea poporului.

Întâmplări de zile.

Între unii ziurnali franzozești și rusești s'a escat o încordare foarte mare, și se trectează reciproce cu bucate greu de mistuit.

În 4 Iuniu c. n. a primită D. Ciselef ambasadorele ruscă în Parisă o depeșe ce trebuie se fie fostă de natură importantă și grabnică, căci ambasadorele se dusă de loc la ministrul din afară, unde se ținu o conferință, și după ameză se ținu consiliu ministeriale.

Ambasadorele ruscă la curtea împărătescă Barone Maiendorf a avută deloc după sosirea sea la Viena conferință cu ministrul trebilor din afară.

Se zice că guvernul franzoesc s'ară fi îmbiată ca mizlocitoriă între Elveția și Austria, însă acăsta nu este mai multă de lipsă, căci neînțelegerea se va complana în scurt timp.

Fiindă mai deunăzi vorba de resbelă se zice, că generalele franțozescă afară de activitate Caveniacă ară fi respună „în casulă acesta nu m'ăși gândi nimica de a îmbia stăpănirea cu sabia mea. Eă vreă mai bine a servi subț ună bărbatū pe care eă îlă urăscă, cum elă apără onórea patriei mele, decătū se jocă rólă unăi trădătoriū ală patriei mele, ne apărânduă în contra apucăturiloră dinafară.“

Fostulă ministru din Iontru contele Stadion este reă bolnavă.

Contele Stefană Zici, care a fostă mai dedemultă ambasadore în S. Petersburgă, a muritū în noaptea de 8 Iuniă c. n. în vărstă de 73 ană.

În Tainițulă mare în Moravia s'ău bolnăvită la o nuntă mai bine de ziumătate de óspeți, adecă 18 persóne, după ce aă prănzitū, la care s'ău arătătū simptome de înveninare. Încă nu se știe cine a fostă sevărșitoriulă acesteă fapte drăcești.

Diregătoriale scolarie disrtictuală în Ungaria aă căpătătū dela Ministeriulă Cultulă și învățămăntulă însărcinare să trimită planele de învățetură pentru vitoriulă ană scolarică până la sfărșitulă lui Iuniă.

Generalele franțozescă Jomini zice în zilele aceste către ună politică care îlă întrebă, óre întravoră rușii în Turcia? Rusia va face ce a făcută Franția la an. 1831 în Ancoca. După acésta înceindă, Rusia ară ocupa principatele, însă din acésta ocupare încă nu s'ară naște bătaia.

Locuitoriă orașulă Ploești din Romania aă contribuită 50,990 lei pentru clădirea unei scóle de fete, și ca să se mai mărescă și scóla publică de băieți. — În 4 Maiă s'a pusă temelia la acésta fericitoriă zidire cu care ocasiune D. Profesore Circulescu aă rostitū ună cuvântu pré potrivită cu însemnătatea întreprinderă.

„Gazeta Transilvaniei“ ne aduce știrea, cumcă duminică în 27 Maiă diletanții romăni din Brașovă a mai dată două bucăți teatrală mai mice, dintre care „Nunta țerenescă“ piesă originale lucrată de D. Vasiliă Alesandri, a aflată multă aplausă înaintea publiculă.

Duca de Țenua, care petrecu mai multă timpă în Parisă, a ajunsă în 31 Maiă c. n. în Londra petrecută de ambasadorele sardiniană, și a abută la 1 Iuniu 3 óre după amézi audienția la regina.

La Viliamsburgă în Nord-America trăiește póte cea mai bătrână muiere în lume D. Singleton, carea numeră 131 ană, și încă este vione, tréză și sănetosă. A perdută însă vezutulă prin o bólă de vărsatū mărunț. Ea are numai o srănepótă ce este de 60 ană.

După știrile din Satmare Înălția Sea împerătéscă Arhiducele Albrehtă a părăsită încă în 6 Iuniă patulă, și se află sănetosă.

În 28 Maiă s'a umplută 150 ană dela întemeierea S. Petersburgulă prin Petru celă mare.

În 8 Iuniu a muritū în Viena Contele Franțiscă Stadion în vărstă de 47 de ană și după o lungă patimă nervósă. Contele Stadion a fostă unulă din acei bărbăți, care a luată parte eminente la evinemintele memorabileă epoce noe a Austriei. Fieă țărâna ușióră.

Pentru ocuparea poesturiloră de comitată în despărțemăntulă Locuțieniei din Cașovia s'a descisă concursă totă în modulă acela, și subț condițiunile acele, precum amă vezută la Despărțemăntulă Oradie mară. Terminulă este până la 15 Iuniu 1853 c. n.

Scrisori din Iași adevărate, cumcă vinderea bucatelor în Moldavia și România a luat un zbor însemnat, și că s'ar fi transportat multe peste graniță pentru îndestulirea oștilor rusești.

Știrile din Berlin adevărate că diferența ruso-turcă se va deslega prin un congres al puterilor celor mari și că așa acesta ar fi intrat acum în alt stadiu.

Se vorbește că generalele Gröben va merge în o misiune extraordinară de la Berlin la S. Petersburg, care să aibă de motiv cauza orientală.

Timesul zice că neprimirea ultimatumului din partea porții ar fi înfocat mult pe împăratul Nicolaș, și că s'ar fi exprimat că nu va concede nimic.

În anul trecut au ucis în Transilvania 69 urși, și 379 lupi, din cari pe districtul Sibiuului vin 15 urși și 57 lupi, pe al Belgradului 4 urși și 78 lupi; pe al Clujului 78 lupi, pe al Bistriței 27 urși și 97 lupi, pe al Marșorheiului 23 urși și 69 lupi.

Franța.

Paris 4 Iunie. Dacă me întrebați data Guberniului francez flotei sale de la Salamisă poruncă, ca să plutească în Dardanele? atunci eu ve răspund cu altă întrebare, întru armata rusă în principate, și plecarea flotei rusă din Sevastopol? Francezii nu vor aștepta până va cădea Constantinopolea în mâinile musulmanilor, ca să scutească cetatea. Admiralele Susse are instrucțiunile sale, care toată așa sânt de tainice, ca și ale admiralei engleză Dundas, eu nu aș fi atins acest punct, decât nu aș fi citit aici colé în gazetele germane, că Franța nu ar fi dat încă nici o poruncă flotei sale, ori cât sânt de repede comunicațiunile, totuși nu se poate lăsa trimiterea instrucțiunilor până la momentul din urmă.

Oreșicare partidă încă tot speră că Anglia se va retrage în momentul din urmă, și acesta se bazează pe declarațiunea Timesului care zice: „Anglia nu se va desbina de Rusia nici odată pentru protectorat,” după opiniunea acestei partide Rușii stau gata de lovire delungul Prutului.

În 2 Iunie a fost început a se sui artiele la bursă și în 3 iarăși au scăzut, cauza suirei a fost faima, cumcă Contele Ciselaș ar fi plecat la Constantinopol, iară a scaderii, cumcă musulmanii au pornit cu toată puterea asupra turcilor. —

Rusia.

Cluj 6 Iunie c. n. Evenimentele în Polonia se îmbulzesc, și serioasa natură a lor nu se mai poate ascunde sub împregiurările de față. Șeful stabului general al tuturor trupelor de armată activă adjutantele generale principele Garceacof este ciemat din Varșovia la S. Petersburg în cea mai mare grabă și el a părăsit Varșovia în 4 Iunie. Mai tot în acest moment a sosit în Varșovia și ministrul împăratului Rusiei la Maiestatea Sea apostolică consiliarul intim Barone Petru de Maiendorf, care acum se află în Viena. Șeful corpului al doilea de infanterie general locuitor Paniutin a părăsit așisderea pe un timp Varșovia ca să meargă în funcțiunea sea în ținutul Bugului și la Liublin. Se pare că după întorcerea sea la Varșovia va porni cu toate oștirile ale corpului al doilea de infanterie, și că Polonia va primi o

garnisónă nóă dela nordű. Şi generalele maiestru campestre de provinciune alű armatei active generalele maiorű Satler s'a dusű la trupa mobile în Padolia. Şefulű inginerilorű alű armatei active generalele locuţiitoriű Şilder dabea s'a întorsű din ţinutulű decătze amézăzi, şi iarăşi a trebuitű să mérégă în gubernementulű Liublin, de unde are maĩ cu sémă să se ţină legătura cu trupele, ce cãntű aşezate în Volhinia şi Polonia. Trecãndű dară cu vederea faimele, din care unele sãntű şi esagerate, arată destulű pregătirile aceste, cumcã pertractatele cause din partea Rusiei prin plecarea principelű Mencicof sãntű numai amãnate pe unű timpű scurtű, iară nu aşezate.

Turcia.

Constantinopole 23 Maiű. Principele Mencicof a plecatű, şi va fi ajunsű pãn'acuma la Odesa. Tótă lumea întrébă, ce să urmeze după acésta? Pre lângă tótă refusarea Pórtei de a nu împlini pretensiunile Rusiei, dãnsa totuşi va trebui în sfãrşitű să se învoiască la tóte, de cumva nu o vorű sprigini Anglia şi Franţia, şi anumitű cu óste pe uscatű, cãci de altű mintrea şi părerea publică, dară şi ciarű ministrii Sultanulű ştiű pré bine, că cu o flotă pe mare nu se va poté împiedeca o catastrofă grandióasă, adecă coprinderea Constantinopolei şi a Dardanelelorű prin muscali. Despre flota englezescă şi franţezescă nu se ştie apriatű, că unde sãntű staţionate în momentulű de faţă. Opinia publică crede, că ele arű fi aşezate la întrarea Elespoltulű, şi că mãne poimãne vorű arunca angira pe vãrfulű Bosforulű. Feliurite sãntű pãrerile despre mãsorele, pe care le va lua Rusia. Pregătirile de resbelű din partea Turcilorű de la plecarea lui Mencicof încóce aű începutű a se face cu maĩ multă rãvnă. Turcii'şi facű ilusiunű, că la vreme de nevoiă vorű poté pune în picióre sute de miĩ de feciorĩ precum vezurãmű în Nr. trecutű. Încă cine cunóşte cu deamãruntulű giurstãrile, ştie că pre lângă tóte opintiala lorű ei nu vorű poté într'unű punctű concentra maĩ multű de 60-80000 ostaşi, şi şi acestia vorű fi de acelű feliű, încãtű de abia 'i vorű poté întrebuinta la aripele trupelorű europene, ce arű veni Turciei într'ajutoriű. Décă însă cumnãnimű antipatia, ce o aű cabinetele din Europa apusénă cãtre resbelű, atunci ne vine a crede, că negoţiaţiunile întretupte între Rusia şi Pórta se vorű lua iarăşi înainte undeva într'altű locű, bună óră în Londonű orĩ în St. Petersburgű. Celű puţinű coniectura acésta e consonă cu o ştire, ce se aude, că Divanulű arű cugeta să trimită unű diplomatű la Viena seű la Varşovia. În privinţa ultimatulű principelű Mencicof are „Presa“ o corespundinţa cu datű din Viena în 8 Iuniu care sună aşia: După împãrtãşirea, ce o primirãmű, este învederatű că ultimatulű lui Mencicof încă nu e judecatű după cuprinsulű seű autenticű, de aceea nu e mirare că unii îi daű altű înţelesű şi îlű pricepű falsű. Aşia între alţii ziurnalelű „Tmeisű,“ 'i vine lucru ciudatű, de ce cezãşuirea privilegiilorű bisericei grecesti se cere din parte Rusiei în numele Grecilorű, şi nu de vreunű grecű din Turcia în persónă, precum şi aceea că grecii turcesti, carii se află în stare bună şi cultură dorită nici nu aű cerutű protecţiunea Rusiei, dară nici nu arű avea aplecare să se supună ei. — Acésta însă nu arată alta nimica decãtű, că carii judecã aşia nu cunoscű relaţiunile, ce staű între poporulű de acolo apãsatű prin clerű, şi între Preoţiime, precum şi într'acésta şi între stãpãnirea turcescă.

Nicăiri póte că nu se facú atâtea abuzurî, și se arată atâtea volnicii în privința ocupărilor posturilor bisericești marî și bănoșe, nicăiri nu are mituirea măi largú câmpú în privința acésta, nicăiri nu este respirei avuției bisericești măi tare descisă pórtă și ușia, nicăiri nu e poporul de rândú, care în analiza de pe urmă trebuie să'și dé pelea, măi multú înșelatú și împilatú de cătú tovmaî aici. Ce este dară măi firescú decât, ca aceia, cărorú nu le vine la interesú, ca să se pună stavilă unú astfeliú de abuzú, pentru o reformare ca acésta să nu arate deosebită simpatia, ci din contră să se siléscă din resputeri, ca să se țină și măi de parte putredulú statusú svo.? Să privimú de exemplu la mica și puținú impoporata Bulgariă, și Rumeliă, unde nu sântú măi puținî ca 17 episcopî; ce câmpú descisú este aci pentru simoniă!... Acela dară s'arú înșela fórte tare, care arú ținé zisa unora de basată, cumcă poporul de confesiunea grecéscă în Turcia nu arú avea simpatia pentru acésta dorită reformațiune. Subt acesté relațiuni vomú pricepe ușiorú și cunoscuta și multú vorbita deciarățiune a Patriarhului din Constantinopole, ce a fostú de așia mare însemnătate la refusarea ultimatulú, și cuvintele deputațiunei grecești ce știu să facă atâtea vorbe pentru loialitatea către sultanulú. Știmú cine forméză astfeliú de deputațiuni, și din ce ómenî constau ele. Precum s'a lățitú faima, s'ar fi făcutú tocmaî în privința acésta în Smirnaa o demonstrațiune, carea dá dovada cea măi lovitoriă pentru cele arătate.

În direpțiunea acésta vré împeratulú Nicolaú ca protectorele măi naltú, și ca persóna din tăie a bisericeî grecești a reduce în acésta biserică și în organele ei din Turcia disciplină, rândú, lege și dreptú.

Dintr'o împărtășire a respunsului ministeriului turcescú către principele Mencicof în zioa nainte de plecarea lui se vede tocmaî contrariulú, din cele ce ziserămú măi susú, acolo se zice cum că Patriarhulú grecescú va căpăta dela Sultanulú unú fermanú, în care vorú fi întărite și asecurate tóte privilegii bisericeî grecești, ce sântú date dela predecesorii înălției sele, și că se va da ambasadei rusești o copiă din acestú fermanú, și că Pórta s'arú oblega măi departe să nu scimbe statutulú vro în Ierusalimî fără învoirea Franției și Rusiei, și să dee bisericeî grecești tóte concesiunile, ce se vorú da și altorú comune creștine în viitorii. Principele a refusatú acésta împărtășire, și înainte cu o óră de plecarea sea a scrisú lui Reșid Pașa. O pasage a acesteî scrisori este plină de însemnătate. Între motivele ce le aduce pentru întemeierea refusărei sele, pune principele unú deosebitú accentú pe aceea frasă, în care Reșid Pașa vorbește numai despre întărirea privilegiilor bisericești, fără să fie slobozitú vreo vorbă și despre alte drepturi și libertăți, ce s'aú datú grecilorú subt stăpânirea de măi nainte. Elú vestește că decă acestui proiectú se va face destulú, atunci Rusia va privi în elú o vătămăre a bisericeî grecești, și la acésta adaogă ziurnalele „Deba“ că acele drepruri libertăți, de care vorbește principele rusescú, se ciamă administrațiune civile, ce în poterea tuturorú concesiunelorú dela Sultanî s'a esercitatú de Patriarși asupra creștinilorú comunelorú lorú, și care după reformele, ce s'aú întrodusú de Mahmud, s'aú datú cu totulú uitării. În intențiunea de a șterge diferințele între singuraticele secte, și a pune supuși creștini cu turcii pe o asemenea tréptă, luânduse dela guberniulú lorú caracterulú bisericescú, ca să se constituze după baza gubernielorú apusene ale Europei, a făcutú tansimatulú aceea veciă jurisdicțiune a Patriarșilorú fără scopú, și a redicat'o măi cu

totul; acesta jurisdicțiune, are încă în convențiune să se recieme iarăși la viață, și să se reantiveze vecea putere a Patriarșilor.

Înștiințare de prenumerațiune La T e l e g r a f u l ă R o m a n ă

pentru semestrulă ală doilea anulă 1853.

Pag. | 141

Cu sfârșitulă lunei acesteia se izprăvește terminulă de prenumerațiune la aceia DD. prenumerați, cariă aă prenumeratū numai pe ziumetate de anulă. Scumpetea ce domnește, mai cu sēmă a artiei, și intențiunea direcțiunei tipografiei diecesane de a vinde productele sele, cu prețuri cātū se pōte mai moderate după împregiurări, nu îngăduescū a tipări mai multe esemplare, decătū ce va fi numerulă prenumeraților, decī ca acesta să se pōtă defige cu acurateță, și că nu venimū earăși în neplăcuta pusețiune de a nu pote servi cu numeriă compleți ai esemplarelorū, ne vedemū siliți a provoca mai timpuriu pe doritoriă de a avea și a sprigini acestū ziurnale și în viitoriū, ca să grăbescă cu prenumerațiunea într'atāta, ca acesta să ajungă aici multū până la sfârșitulă lunei acetsei.

Telegrafulă romanū va eși ca și până acuma de doe orī pe septămānă mercuria și sāmăbata totū cu prețulă de mai nainte, adecă: 3 f. 30 cr. pentru Sibiiū, 4 f. pentru celelalte părți ale Ardélului și Monarhie Austriece și 6 f. m. c. pentru țere străine pe unū semetru. Prenumerațiunea se face la ce. r. deregătorie postală, și la DD. cariă și în Semestrulă întâiū aă binevoitū a se însărcina cu culegerea și trimiterea banilorū, fără banī gata nu se vorū trimite la niminē esemplare. Despre tendința solidă a acestui ziurnale daū dovezi învederate scrisorile ce le primirāmū din tōte părțile, pe care însă nu ne îngădui modestia a le publica.

Sibiiū 1 Iuniu 1853. Editura și tipariulă Tipografiei diecesane.

Cursulă banilorū la Viena în 8. Iuniū Calend. noū.

Aurulă _____ 113³/₈

Argintulă _____ 108³/₈

Redactor respunzătorii: **Dr. Vasici.**

Editura și tipariulă Tipografiei diecesane.